

UNIVERSITY OF
EASTERN FINLAND

VAIKUTTAVA LUONNONHOITO EDELLYTTÄÄ UUDENLAISTA TIEDONKÄYTTÖÄ

Metsätieteen päivä 20.11.2019
Helsinki

Sari Pynnönen & Teppo Hujala

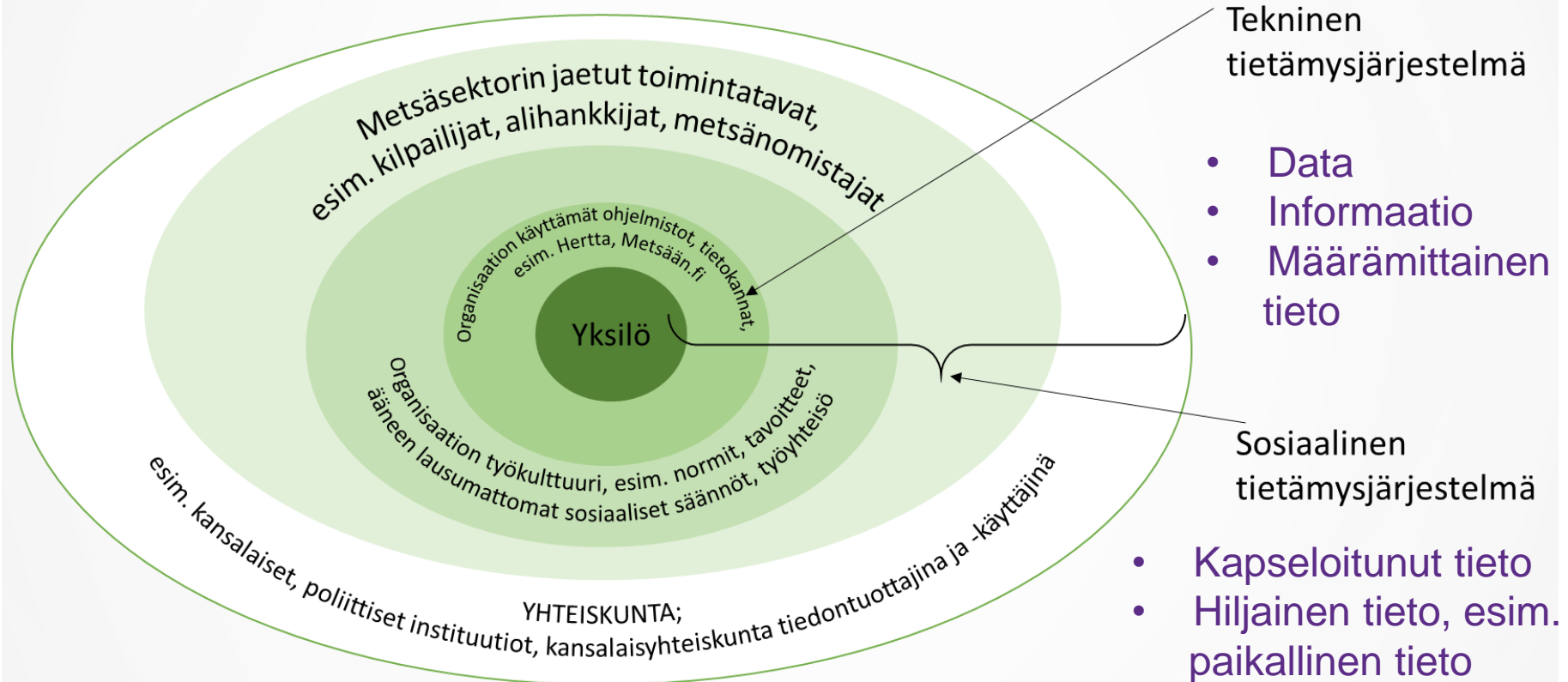

LUONNONHOITOTOIMILLE ON TILAUSTA

- Monille yksityisille metsänomistajille luonnonhoidon huomioiminen on tärkeä keino toteuttaa monitavoitteista metsätaloutta
- Esimerkiksi Pynnönen ym 2018: lähes puolet kyselyn metsänomistajista aikoi tehdä jotain luonnonhoitotoimia metsissään seuraavina vuosina
- Luonnonhoitotoimet ja tieto metsän luontoarvoista kiinnostaa myös puuntuotantotavoitteisia metsänomistajia

TIETÄMYSJÄRJESTELMÄT JA TIEDON MUODOT

Bhatt, 2001; Grover and Davenport, 2001; Van Den Berg, 2013; Choo, 2006; Wiig, 1993

TIETOTARPEET MONIPUOLISTUVAT

- Metsätalouden tiedonkäyttö Suomessa on lähinnä keskittynyt tuottamaan, jalostamaan ja hyödyntämään määrämittaista metsävaratietoa.
 - päätöksissä puuntuotanto korostuu
- Luonnonhoidon toimenpiteet edellyttävät tiedon hankkimista ja hyödyntämistä myös
 - metsänomistajan tavoitteista ja toiveista
 - monimuotoisuudelle tärkeistä kohteista
- Muuttuviin tietotarpeisiin vastaaminen organisaatioissa edellyttää että sekä tekninen että sosiaalinen tietämyksenhallinta toimivat

hakkasi satavuotiasta metsää varuskunnan alueella – "Puhdas vahinko"

mukaan hakkuiden ulottuminen säästökohteen puolelle johtui puhtaasta erehdyksestä.

20.9.2017 17:01

Liito-oravakohteessa sattui inhimillinen erehdys

Julkaistu 10.10.2018

on tehnyt inhimillisestä erehdyksestä johtuen hakkuita Liito-orava LIFE -hankkeeseen varatussa metsänkäsittelyn esimerkkikohteessa Suomussalmella. Hakuut tehtiin ilman LIFE-hankkeessa aiottua yhteistä suunnittelua. Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikat on kuitenkin jätetty käsittelyn ulkopuolelle.

 · 31.10.2019 ✓
Tässä on meille tapahtunut selvä ja valitettava virhe; puron suojavyöhyke oli rajattu hakkuun ulkopuolelle, mutta inhimillisen erehdyksen vuoksi hakkuu ei toteutunut suunnitellun rajauksen mukaan. Olemme ilmoittaneet tapauksen Metsäkeskukselle.

Muutaman päivän kuluttua yhtiö kuitenkin pahoitteli hakkuita twitter-viestillään. ”Mikkelissä tekemämme ranta-alueen hakkuun taustalla on inhimillinen erehdys. Olemme pahoillamme tapahtuneesta. #anteeksi ” viestitti.

Saman tunnustaa Ilta-Sanomille myös metsäasiakaspäällikkö
Hänen mukaansa maanomistajan kanssa oli sopimus hakkuista. Oikeastaan luvan ehtoja ei ollut huomattu lukea.

Taloussanomat 4.12.2017

TIETOA JÄÄ HYÖDYNTÄMÄTTÄ

- Luonnonhoito- ja metsänomistajan tavoitetietoa pidetään usein ”lisänä”, ei yhtä oleellisena osana päätöksentekoa kuin metsävaratieto
 - poikkeaa ”normaalista” eli määrämittäisestä metsävaratiedosta
 - IT-järjestelmän lisätietosivun tekstimuotoiset LH-ehdotukset jäävät helposti huomioimatta
- Organisaatioiden sosiaalisesti määrittyvät toimintatavat eivät riittävästi tue tiedon tasapuolista hyödyntämistä
 - ei ole tapana etsiä, kysyä tai tarkistaa esim. luontotietoja omista tai viranomaisten järjestelmistä tai kollegalta kysyen

TIETO EI LIIKU RIITTÄVÄSTI

- Yleisin tietokatkos: metsänomistajalle ei päätöksentekotilanteessa esitellä monimuotoisuuden suojelun vaihtoehtoja (METSÖ, LH-toimenpiteet)
 - syinä ammattilaisten negatiivinen asenne, osaamisen puutteet, työnantajan ristiriitaiset vaatimukset
- Organisaatioista puuttuu yhteisiä käytänteitä tiedon jaosta myös IT-järjestelmissä
 - esim. karttamerkkejä käytetään erilaisilla merkityksillä
- Hiljainen tieto ei liiku kollegalta toiselle organisaation sisällä
 - MO:n toiveet, paikallistuntemus ym.

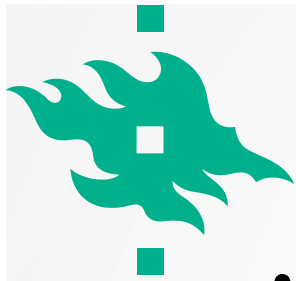
TIETOA ARVIOIDAAN SEN TARJOAJAN MUKAAN

- Uuden tiedon tuottajan sosiaalinen status määrittää huomioidaanko tuotettu tieto päätöksenteossa
 - luontoharrastajien ilmoittamia havaintoja ei välttämättä haluta huomioida eri syistä
- Schrödingerin metsänomistaja: joidenkin ammattilaisten mielestä hän yhtä aikaa
 - ei tiedä edes metsänsä sijaintia
 - on kykenevä kertomaan monimuotoisuudelle tärkeistä kohteista, joita metsäammattilaisiin ei välttämättä tunnista

KORJausehdotuksia?

- Organisaation sitoutuminen: luonnonhoidon tärkeys tunnustetaan puuntuotannon toimenpiteiden rinnalla, ja siihen osoitetaan tarvittavat resurssit.
- Sosiaalisen tietämysjärjestelmän roolin vahvistaminen organisaatioissa
 - yhteisten toimintamallien kehittäminen organisaatioissa
 - epäviralliseen tiedonvaihtoon kannustaminen
- Monitavoitteisen työmaasuunnittelun resursointi organisaatioissa
 - tulospalkkio tyytyväisestä MO:sta, ei pelkistä puukuutioista?
- Luonto- ym. tiedon käsittely IT-järjestelmissä
- Verkostoissa työskentelyn ja yhteistyön lisääminen
 - oleellista tietoa on myös metsäammattilaisten piirien ulkopuolella

TUTKIMUKSEN AINEISTO

- Tutkimus perustuu kahteen eri aineistoon:
 - yksityismetsien käyttöön liittyvien sidosryhmien edustajille järjestettyihin keskusteluihin (yhteensä 9 ryhmää, n. 60 osallistujaa)
 - metsäammattilaisille suunnatuissa koulutuspäivissä kerätyt muistiinpanot (kolme tapahtumaa, n. 35 osallistujaa)
- Kvalitatiivinen analyysi hyödyntäen tietämyksenhallinnan ja tiedon elinkaaren teorioita
- Aineisto on koottu MMM:n rahoittamassa TIKO-hankkeessa (hankenumero 311 340/2013).

KIITOS MIELENKIINNOSTA!

[sari.pynnonen\(at\)helsinki.fi](mailto:sari.pynnonen(at)helsinki.fi)

 @pynnonen_sari

Pynnönen S., Salomaa A., Rantala S., Hujala T. (2019)
Technical and social knowledge discontinuities in the
multi-objective management of private forests in Finland.
Land Use Policy, 88: 104156

<https://doi.org/10.1016/j.landusepol.2019.104156>

